

SAVONIA

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

PARATIISI

Opinnäytetyönä oma cd-levy

TEKIJÄ: Mari Hiltunen

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Musiikin koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Mari Hiltunen	
Työn nimi Paratiisi. Opinnäytetyönä oma cd-levy.	
Päiväys	24.5.2016
Sivumäärä/Liitteet	17/2
Ohjaaja(t) Anna-Maria Pekkinen	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Savonia-ammattikorkeakoulu / Sari Mokka-Karttunen	
Tiivistelmä Opinnäytetyönä tehtiin Paratiisi-niminen CD-levy, joka sisältää perinteistä tanssimusiikkia. Levyllä on kolme soolokappaletta harmonikalla ja kolme kappaletta bändin kanssa soitettuna. Kappaleiden alkuperäinen tulkinta on pyritty säilyttämään mahdollisimman hyvin. CD:stä on tarkoitus painattaa lisää levyjä ja myydä niitä keikoilla käyntikortteina. Opinnäytetyöhön sisältyi kokonaisuuden suunnittelu, kappaleiden harjoittelua ja tuottajana toimimista. Opinnäytetyön raportissa on kerrottu lyhyesti Suomen iskelmämusiikin historiasta. Kirjallisessa osuudessa kerrotaan myös työn etenemisestä eli suunnittelemisesta, kappalevalinnoista, kappaleiden harjoittelemisesta, äänittämisestä ja levyn miksaamisesta. Lopuksi on päätäntäluku, jossa kerrotaan työn onnistumisesta ja siitä, mitä olisi voinut tuotannon aikana tehdä toisin.	
Avainsanat CD-levy, tuottaminen, miksaus, suomalainen iskelmämusiikki	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Music			
Author(s) Mari Hiltunen			
Title of Thesis Paratiisi (Paradise) Own CD.			
Date	24.5.2016	Pages/Appendices	17/2
Supervisor(s) Anna-Maria Pekkinen			
Client Organisation /Partners Savonia-ammattikorkeakoulu/ Sari Mokka-Karttunen			
Abstract The goal of the thesis was to make a CD-record called Paratiisi (Paradise). The CD included three solo accordion pieces and three pieces played with a band. The goal was to preserve as much of the original interpretation as possible. There is an intention to print more records of the album and sell them at gigs as business cards. Thesis included planning, rehearsing pieces, and acting as a producer. The written part of the thesis includes a brief overview of the history of Finnish popular music. The working process is also included in the written part of the thesis which includes: the design, the song choices, practicing, recording and mixing. Finally there is a conclusion, a discussion about the success of the work and what could have been done differently.			
Keywords Cd-record, producer, mixing, Finnish popular music			

SISÄLTÖ

LIITTEET	4
1 JOHDANTO	5
2 SUOMALAISEN ISKELMÄMUSIIKIN HISTORIAA	6
2.1 Iskelmämusiikki	6
2.2 Lavatanssit	8
3 OPINNÄYTETYÖN ETENEMINEN	9
3.1 Suunnitteleminen	9
3.2 Kappalevalinnat	10
3.3 Bändikappaleiden harjoittelu	11
3.4 Bändikappaleiden äänitykset	12
3.5 Soolokappaleiden harjoittelu ja äänitys	13
3.6 Levyn miksaaminen	13
4 PÄÄTÄNTÄTEKSTI	14
LÄHTEET	15

LIITTEET

Liite 1: Paratiisi-cd-levy

Liite 2: Levyn kansilehdet

1 JOHDANTO

Tein opinnäytetyönäni oman cd-levyn. Äänitteen lisäksi työni sisältää raporttiosuuden, jossa kerron hiukan suomalaisen iskelmämusiikin historiasta ja tämän levyprosessin etenemisestä. Siihen kuuluvat suunnittelu, kappalevalinnat ja harjoittelemine.

Levyllä on soolokappaleita harmonikalla sekä bändin kanssa yhdessä soitettuja kappaleita. Bändissä soittavat opiskelukaverit Krista Väisänen (koskettimet), Marko Soramäki (rummut) ja Eetu Suutari-nen (basso). Äänittämisen hoiti Savonian sudioteknikko Tommi Kupiainen. Hän myös auttoi minua miksausessa. Graafikkona levyn kansissa toimi ystäväni Iina Torpakko, ja valokuvat levyyn on otta-nut kaverini Mauri Salo.

Levy sisältää perinteistä suomalaista iskelmämusiikkia. Cd-levyn valmistuttua aion painattaa niitä lisää promokäyttöön. Voin mahdollisesti myydä niitä myös omilla keikoillani. Seuraavalle kesälle on jo sovittuna levynjulkistamiskeikka juhannuspäivälle 25.6.2016 Sulkavalle, jolloin levyllä mukanaani soittava bändi ja lisäksi laulaja tulevat kotipaikkakunnalleni esiintymään. Ajatuksena on pitää juhan-nustanssit, ja väliajalla myyn omaa levyäni mahdollisille halukkaille ostajille. Olen hakenut sponsori-rahaa levyn painatusta ja bändinkuluja varten sulkavalaisilta yritysiltä ja Sulkavan kunnalta.

Tämän produktion myötä kehitin itseäni tuottajana, pedagogina, muusikkona ja ryhmän vetäjänä. Opinnäytetyö toi mukanaan paljon uusia asioita, jotka eivät olleet minulle ennestään tuttuja. Näke-mykseni kappaleita kohtaan muuttuivat ja sain niihin lisää tulkintaa mukaan. Tuottajan työ pitikin sisällään paljon enemmän kuin mitä osasin kuvitella: oman bändin harjoitteluaiakataulujen sopiminen, tilavaraukset, kappaleiden suunnittelu, tulkintojen miettiminen, levyn julkistamiskeikan paikanva-raus, kappaleiden miksaus yhdessä Tommi Kupiaisen kanssa, cd-levyn suunnittelu yhdessä graafikon kanssa ja levytyslupien hankinta. Opin tuottajan työstä paljon. Tuottajalta vaaditaan hyvää organi-sointitaitoa, osaamista johtaa ryhmää ja suunnitella ajoissa asiat. Sinänsä työ oli mielenkiintoista, vaikka välillä haastavaa. Sain hyvin apuja oppilaitoksen opettajilta ja kavereilta, joille asia oli ennes-tään tuttu.

Muusikkona ja pedagogina tämä kehitti minua johtamaan bändiä, huomioimaan paremmin kaikkien soittoa, tulkitsemaan kappaleita ja tekemään niistä vielä tärkeämpiä itselle. Löysin kappaleisiin tien-tynlaisen tulkintatavan, mitä en ollut aikaisemmin ajatellut. Kappaleet kehittyivät todella paljon siitä, kuinka olin aiemmin niitä soittanut.

Cd-levyn kuuntelijakohderyhmäksi ajattelin 30-vuotiaasta ylöspäin olevia iskelmämusiikin ystäviä. Yllätyksenä tuli, että monet kaverini, jotka ovat kuulleet levystä, ovat olleet innoissaan ostamassa sitä minulta. Miksei myös kohderyhmänä voisi olla siis nuoremmatkin ihmiset.

2 SUOMALAISEN ISKELMÄMUSIIKIN HISTORIAA

2.1 Iskelmämusiikki

Lyhimmillään iskelmää voidaan kuvata tanssisävelmäksi. Laajemmin iskelmäksi luetaan mukaan myös muut niin sanotut kevyen musiikin viihdesävelmät ja tanssikappaleet eli tanssi-iskelmät. Toisaalta kaikki tanssisävelmät eivät ole iskelmiä, koska iskelmänä pidetään sellaista kappaletta, jossa on sanat. Voidaan siis sanoa, että iskelmä on yhdistetty laulu- ja soittokappale. (Kukkonen 1980, 9.)

Suomalainen iskelmämusiikki sai alkunsa vuonna 1929. Tätä vuosilukua ennen oli tehty jo levytyksiä, mutta niistä ei voitu käyttää vielä käsitettä iskelmä, koska ohjelmisto ei ollut koko kansan musiikkia. Tähän todennäköisesti vaikutti se, että 1900-luvun alussa levyttäneet ja esittäneet artistit olivat saaneet klassisen musiikin koulutuksen ennen kuin iskelmä alkoi kehittyä vuoteen 1925 mennessä. Tunnetuimpia siltä ajalta olivat muun muassa Aino Ackté, Hjalmar Frey, Eino Rautavaara, Wäinö Sola ja Abraham Ojanperä. Myöhemmin 1910 tuli tutuksi kupletit, joista tunnetuimpia olivat J. Alfred Tanner, Iivari Kainulainen ja Paso Jääskeläinen. 1920-luvulla tuli lisäksi Tatu Pekkarinen ja Theodor Weissman. (Tiitto 2003)

Kuuntelijakanta oli alkuun vähäistä, sillä gramofonien ja äänilevyjen hinnat olivat 1920-luvulla korkeat. Vain varakkailla oli rahaa hankkia itselleen gramofoni. Gramofoneista pystyi kuuntelemaan tuolloin ooppera-aarioita, torvisoittoa, kansanlauluja ja kupletteja. Vuonna 1928 gramofonien hinnat tippuivat ja siitä nousi gramofonikuume, ja yhä useammasta kodista alkoi löytyä kyseinen soitin. (Bagh & Hakasalo 1986, 13-14.)

Ensimmäinen suomalainen iskelmälaulaja oli vuosina 1910 - 1920 suosittu J. Alfred Tanner. Toisena iskelmälaulaja voidaan pitää Tere Araa. Hän oli saanut klassisen laulun koulutuksen ja toimi oopperalaulaja. Hän äänitti kuitenkin vuonna 1929 suuren suosion saaneen Emma-valssin, josta tulikin ensimmäinen levytetty suurhitti Suomessa. (Suomalainen musiikki, Suomalainen musiikki vuodesta 1809 nykypäivään, 2016) Vuotta myöhemmin Georg Malmstén levytti Särkynyt onni -kappaleen, joka ylsi myös suomalaisten suosioon (Jalkanen, Gramofonikuume). Hänestä tuli yksi merkittävimmistä iskelmän vaikuttajista. Malmstén oli monipuolinen ja erittäin hyvä säveltäjä. Hänen musiikkinsa elää vieläkin yhtä hohdokkaana kuin siihen aikaan. (Bagh & Hakasalo 1986, 32.)

Merkittävimpiä orkestereita 1920-luvulta eteenpäin olivat Ramblers, Dallapé ja Rytmi-Pojat. Ramblers sai alkunsa 1920-luvun loppupuolella ja heidän tunnetuimpana kappaleenaan pidetään Muistan Sua Elainea. Ramblers lakkautettiin vuonna 1952. (Pälli, Ramblers) Dallapé perustettiin vuonna 1925, ja siitä tuli yksi Suomen pidetyimmistä tanssiorkestereista. Dallapé lakkautettiin vuonna 1955, mutta perustettiin uudelleen vuonna 1960. (Pälli, Dallapé) Olen kuullut, että yhtye toimii nykyäänkin; soittajat ovat vaihtuneet vuosien saatossa ja kokoonpano on muuttunut suuremmaksi. Vuonna 1933 Dallapé'n yhtenä solistina toimi Olavi Virta, joka on yksi tunnetuimmista iskelmälaulajista Suomessa (Pälli, Dallapé). Olavi Virta vaikutti myös vielä 1950-luvulla voimakkaasti iskelmämusiikissa (Nurmela 2005, 70.).

Vuonna 1940 - 1950 pidettiin Toivo Kärkeä iskelmämusiikin menetyksekkäimpänä taitajana Suomessa. Hän sävelti ja antoi lauluja muun muassa Eila Pelliselle laulettavaksi ja levytettäväksi (Mäkelä 2008).

Laila Kinnunen nousi iskelmän uudeksi nimeksi 1960-luvulla, ja hänestä tuli 1900-luvun kirkkaimpia tähtiä. Jazz oli Kinnusen intohimo, ja hän lauloi paljon bossa novaa, mikä nousi Suomessa suosituksi musiikiksi. Kinnunen levytti bossa nova -levyn vuonna 1962. Lajityyppi syntyi alkujaan Brasiliassa, mistä se levisi pikkuhiljaa Yhdysvaltoihin. Suomalaiset muusikot alkoivat ottaa vaikutteita Yhdysvalloista, ja näin ollen bossa nova rantautui vähitellen Suomeen. (Laiho 2005, 79-83.)

Bossa nova tarttui 1960-luvun alussa muihinkin suomalaisiin artisteihin. Tyyllilajia alkoi esittää ja levyttää muun muassa Olavi Virta, Marion Rung ja Eino Grön. Suomalainen bossa nova alkoi tällöin kehittyä nopeasti. (Laiho 2005, 80-83.) 1960-lukua pidetään kuitenkin tangon kultavuosikymmenenä (Vainionpää 2002).

Päätän tämän historiaosuuteni tähän, koska minun omista kappaleistani Paratiisi on sävelletty vuonna 1973 ja muut ovat vanhempia. Seuraavat vuodet 1970 eteenpäin olivat melko hiljaisia, eikä iskelmän saralla tapahtunut merkittäviä muutoksia.

2.2 Lavatanssit

Suomessa on ollut 1700 - 1800-luvuilta lähtien tanssiperinne. Tuolloin tanssittiin siltatansseina ja niin sanottuina kylä- ja nurkkatansseina. Tieto tansseista kulki yleensä puskaradion kautta. Toisen maailmansodan aikaisia luvattomia tansseja voitiin kutsua myös nurkkatansseiksi. Nämä tanssit olivat luvattomia, koska niistä ei maksettu huviveroa. Soittajien palkkiot kerättiin kolehtina, ja pääsymaksua ei ollut. Maksullisiksi tanssit muuttuivat 1900-luvun taitteessa, jolloin tansseja alettiin järjestää suuleissa, ladoissa ja makasiineissa. Usein tanssit saattoivat kuulua osaksi markkinoiden ohjelmaa. Alussa musiikista vastasi yleensä yksittäinen haitaristi. Pikkuhiljaa tansseista alkoi tulla maksullisia, ja tanssittajina toimivat isommat orkesterit. (Laiho 2005, 62-63.)

Lavatanssi nousi pinnalle vuonna 1950. Tätä ennen Suomessa oli tanssikielto. Tanssikielto astui voimaan vuonna 1939, jolloin Suomessa syttyi talvisota. Tanssin katsottiin olevan liian riemukasta, koska ihmisiä kaatui rintamalla. Jotkut kuitenkin saattoivat siitä huolimatta järjestää muilta salassa tansseja. Vuosina 1944 - 1948 Suomessa oli valvontakomissio, jälleenrakennuksen ja säännöstelyn aika. Näinä aikoina Suomessa kierti taiteilijaseurueita kuten Tapio Rautavaara, Reino Helismaa ja Esa Pakarinen. Heidän pitämiensä ohjelmien jälkeen yleisölle annettiin lupa tanssia puolitoista tuntia. Vuonna 1948 Suomen sisäministeri Aarre Simonen antoi Suomen kansalle luvan tanssia, ja näin tanssikielto kumoutui. (Niiniluoto 2004, 64-67)

Tanssilavojen rakennus alkoi 1950-luvulla ympäri Suomea. Lavat rakennettiin avolavoiksi, ja vain esiintyjä sai suojaisan katoksen ylleen. Myöhemmin lavoista alettiin rakentaa kahdeksankulmaisia paviljonkeja, joita koristivat erilaiset värivalot. Paviljonkien lisäksi tansseja oli myös vanhoissa ladoissa. Myös laiturit olivat suosittuja tanssipaikkoja. (Niiniluoto 2004, 67-68.)

Lavatansseista tulikin ihmisille tärkeä kohtaustapa, ja siellä kokoontui niin nuoret kuin vanhemmat ihmiset (Niiniluoto 2004, 62 & 67). Olen kuullutkin monen vanhemman ihmisen sanoneen, että on löytänyt elämänsä juuri lavatanssien kautta. Olen laittanut merkille, että nykyäänkin lavatansseja järjestetään, mutta ikäjakauma on valitettavasti suppeampi. Nuorisolle kun löytyy nykyään muita aktiviteetteja enemmän ja nuorten musiikkimaku on vaihtunut aikojen saatossa.

Tansseihin pukeuduttiin yleensä hienommin kuin arkena. Naisilla oli kaunis mekko ja miehillä puku päällä. Naiset panostivat ulkonäköönsä myös laittamalla hiuksiaan ja meikkaamalla. Kaikkien kotona meikkaamista ei kuitenkaan sallittu, joten sen piti tapahtua salassa kotoa lähdettyä ja meikit tulipestä pois enne kuin saapui kotiin. (Nurmela 2005, 67.)

Suosituimpana tanssityylinä näinä aikoina olivat aluksi jenkat, valssit ja polkat, joiden rinnalle alkoi kehittyä jazz. (Bagh & Hakasalo 1986, 12.) Vuonna 1950 suosittuja tansseja olivat valssi, tango, jenkka ja foxtrott sekä polkka. (Nurmela 2005, 69.) Myöhemmin alkoivat kehittyä humppa ja muut tanssinlajit.

3 OPINNÄYTETYÖN ETENEMINEN

3.1 Suunnitleminen

Aloitin cd-levyn suunnittelemisen kesällä 2015. Ensimmäiseksi mietin mahdollisia kappaleita, joita äänite voisi sisältää. Kappaleiden päättäminen ei lopulta ollutkaan niin helppoa kuin aluksi ajattelin. Päätin, että levyllä on kuusi kappaletta, mikä on toisaalta monta ja kuitenkin myös vähän. Olin jo aikojen saatossa tehnyt päätöksen, että annan vanhemmilleni mahdollisuuden päättää yhden kappaleen ja loput valitsen sen mukaan, mitkä itsestäni tuntuvat minulle tärkeille. Lopulta sainkin päättäneeksi suurimman osan kappaleista, ihan viimeinen kappale vanhemiltani tuli joulun jälkeen. Kerron kappaleiden valitsemisesta tarkemmin seuraavassa luvussa. Kappaleita miettiessä aloin samalla kirjata ylös, mitä minun täytyy muistaa levyä suunnitellessa ja tehdessä. Vihkoon kirjautui paljon asioita kuten levyn lupa-asioita, kappaleiden rakenne ja bändin suunnittelu.

Graafikoksi sain ystäväni Iina Torpakon. Hänellä on graafikon koulutus ja hyvä kokemus jo taustalla. Syksyllä 2015 vein Iinalle Helsinkiin materiaaleja, joita hän tarvitsi cd-levyn suunnitteluun: kansiteksti, kiitosteksti, kuvat, fonttikoko, kappaleiden tiedot ja malli jonkun muun artistin levystä. Valitsimme Iinan kanssa yhdessä aikaisemmin otetuista kuvistani parhaimmat ja katsoimme yhdessä fonttikokoja sekä malleja. Näiden suunnitteluiden jälkeen aloin lukea muiden opinnäytetöitä cd-levyn liittyvistä asioista. Sainkin aiemmista töistä hyvän avun ja muistilistan siitä, mitä minun tarvitsi tehdä projektin aikana.

Levyn kansien valokuvat on ottanut opiskelukaverini Mauri Salo. Kuvaukset pidettiin keväällä 2014, jolloin tarvitsin promokuvia tulevaan esiintymismainokseen. Kuvat on otettu Kuopion Peräniemen kasinon takana kauniilla Kallaveden rannalla.

Seuraavaksi aloin miettiä bändiä eli mahdollista kokoonpanoa ja ketä pyytäisin soittamaan kanssani. Tulin siihen tulokseen, että haluan bändiini rummut, basson ja pianistin. Kitaraa mietin todella kauan, mutta lopulta päätin, etten sitä tarvitse. Pianistiksi sain hyvän opiskelukaverini Krista Väisäsen, bassoon opiskelukaverini Eetu Suutarisen ja rumpuihin opiskelukaverini Marko Soramäen. Heidän kaikkien onnistui sovittaa aikataulunsa levyn aikatauluun, mistä olin hyvin kiitollinen.

Levyä suunnitellessani sain myös idean, että pitäisin levynjulkistamisesiintymisen. Ehdotin tätä bändille, ja he olivat täysillä mukana. Ajatuksena on pitää tanssit omalla kotipaikkakunnallani Sulkavalla. Myöhemmin päiväksi sovittiin juhannuspäivä. Levynjulkistamiskeikalle tulee bändiin vahvistukseksi vielä laulaja, kaverini Susanna Rantakylä. Susanna soittaa esiintymistilanteessa myös viulua. Jotta voisin maksaa bändille palkkion, hain tapahtumaa varten apurahoja Sulkavan kunnalta ja sulkavalaisilta yrityksiltä.

Kun olin hoitanut bändiasiat, aloin miettiä Teosto-asioita. Soitin Teostoon selvitteläkseeni, tarvitsenko lupaa kappaleiden äänittämiseen. Minulle kerrottiin, ettei cover-biiseihin tarvitse lupaa. Kun olen tehnyt äänitykset, haen varsinaiset luvat muihin kuin opinnäytetyön levyihin. Näihin lupiin kuuluu NCB

eli Nordisk Copyright Bureau. Tämän luvan tarvitsen, jotta voin äänittää musiikkia levyille. Lupa, jonka NCB myöntää, on myönnetty kustantajien, sanoittajien ja säveltäjien puolesta. (www.ncb.dk/fi) Tällä luvalla teen itsestäni myös tuottajan. Mahdollisesti tarvitsen levyyn myös Teoston logon.

Levyn nimeä miettiessäni mielessäni kävi monta ajatusta; Paratiisi, Kesäyö, Unelmien täyttymys, Unelmista totta. Lopulta päädyin nimeen Paratiisi, sillä levy sisältää kyseisen kappaleen. Paratiisi kuvaa myös hyvin minun levyhankettani. Tämän toteutuminen tarkoitti, että yhdestä unelmastani tulee totta, ja se on jo yksi Paratiisi. Pystyin sisällyttämään nimeen myös tämän hetkisen opiskelutilanteeni; elän unelmaani eli minusta tulee opettaja, mistä olen haaveillut pitkän aikaa. Yksi unelmien täyttymys oli myös juhannustanssien toteutuminen.

3.2 Kappalevalinnat

Levyllä on kuusi kappaletta, joista kolme on soolokappaleita harmonikalla ja kolme on bändin kanssa soitettuja. Otin kappaleita kuusi sen takia, että äänittäjäimme Tommi Kuopiainen ehdotti tämän olevan sopiva määrä, jotta ehdimme äänittämään ja miksaamaan kaikki sallitussa ajassa, mitä opinnäytetyöhän annetaan. Olisin halunnut ehkä vielä kaksi kappaletta lisää, että levyistä olisi tullut pidempi.

Iltä Saimaalla (En afton vid Mjörn) on ruotsalaisen säveltäjä Karl Severin ja Fritz Gustaf säveltämä kaunis kesävalssi. Sovittaja on Olli Heikkilä ja suomenkieliset sanat on tehnyt Saukki. (Suuri toive-laulu kirja 10, 122-123.) Iltä Saimaalla kappaleen valitsin sen takia, että olen sitä soittanut monena kesänä Savonlinnan ja Sulkavan torilla. Tämä on ollut selkeästi pyydetyin kappale toriesiintymisissä. Alkujaan en itse pitänyt kappaleesta, mutta jossakin vaiheessa se kolahtikin minuun ja siitä on tullut yksi suosikeistani soittaa kesäisenä päivänä. Kappale tuo muistoja mieleen torisoitoista ja siitä, millainen olo minulla on soittaessani: "Kaunis kappale, Saimaa vierellä, aurinko, lintujen laulu, lämmin kesäpäivä ja torin hulina" – muuta en siinä hetkessä kaipaa.

Rantakoivun alla on Onni Laihasen säveltämä ja Veikko Ahvenaisen sovittama iki-ihana valssi. (Suuri harmonikkakirja, 212-213.). Tämä valssi on minulle jo nuoruudesta tuttu eli ennen kuin edes aloitin soittamaan harmonikkaa. Kappale kuuluu yleensä Kultainen ja Hopeinen harmonikka -kilpailuissa viimeisenä, jolloin kummankin sarjan voittajat soittavat yhdessä. Ensi kertaa kuulin Rantakoivun alla katsoessani kyseisiä kilpailuja televisiosta. Ensimmäinen kosketukseni kappaleeseen oli pikku haitaristina, kun silloinen opettajani oli tehnyt kappaleesta sovituksen kahdelle harmonikalle, ja pääsin soittamaan sitä harmonikkaryhmän kanssa. Myöhemmin siitä tulikin vakiokappale keikkaohjelmitooni. Kappale on myös hyvin suosittu ja pyydetty kappale keikoillani.

Paratiisi, jonka on säveltänyt Rauli Somerjoki ja sanoittanut Rauli Somerjoki sekä Arja Tiainen, on iskelmämusiikkia vuodelta 1974 (Pilvet karkaa - niin minäkin, 12-13.) Kappaletta olen kuullut soitettavan foxina sekä humppana, itse halusin levyille foxi-version. Tähän kappaleeseen pyysin bändiä mukaan, koska minusta se oli oleellista ja kävi hyvin tähän kappaleeseen. Paratiisia on kuultu vähemmän harmonikalla levytettyinä tai soitettuna. Kappaleen valitseminen levylleni olikin jo heti

alussa selvää. Kappaleesta sai kivasti svengaavan, ja siihen rakennettiin soolokohdat haitarille ja pianolle.

Sirkkojen tanssi on Viljo Vesterisen säveltämä jenkka. (Suuri harmonikkakirja, 158-159.) Tämä kappale oli myös melko selvä tapaus kappaleita valittaessani. Lähtötilanne oli kuitenkin se, etten ollut koskaan aikaisemmin kappaleita soittanut – hieman vain tapailut. Ajattelin Sirkkojen tanssin olevan harmonikalle tyypillinen kappale, jota on levytetty paljon. Halusin esittää kappaleesta oman versioni. Pidin kappaleen reippaudesta ja pienestä haasteellisuudesta.

Takametsien kaipuu on Veikko Ahvenaisen säveltämä ja Esko Mustonen sanoittama humppa (Tunnetuimmat suomalaiset humpat, 48-49.) Kappaleeseen tutustumista en selkeästi muista, mutta luulen sen käyneen tutuksi torisoiton kautta. Takametsien kaipuu on reipas humppa, ja siinä melodia on kivasti kulkeva ja vaihteleva. Kappale ei ole kovinkaan tunnettu tai paljoa esitetty. Ajattelin ottaa rohkeasti levyille mukaan sellaisen kappaleen ja tuoda Takametsien kaipuuta tunnetummaksi.

Viimeiseksi kappaleeksi levyyn valikoitui Satumaa. Satumaa on saanut alkunsa vuonna 1949 (Tähdet Meren yllä, 4, 20-21) Valinnasta päättivät vanhempani. Satumaa on yksi Suomen tunnetuimmista tangoista, ja sitä voidaan sanoa jopa Suomen kansallistangoksi. Satumaan on säveltänyt Unto Mononen. Henry Theel levytti kappaleen ensimmäisenä vuonna 1955, mutta myöhemmin Reijo Taipale teki tästä tangosta tunnetun ja pidetyn suomalaisen tangon tulkinnallaan. (Aunila. 2012)

3.3 Bändikappaleiden harjoittelu

Aloitin kappaleiden harjoittelun kesällä 2015. Kappaleet olivat minulle ennestään tuttuja, joten niitä oli helppo lähteä harjoittelemaan. Ensimmäiset bänditreenit pidettiin torstaina 26.11.2015. Tuolloin kerroin bändille, mistä kokonaisuudessa on kyse, annoin nuotit ja katsoimme kappaleisiin rakenteita. Puhuimme myös seuraavasta bänditreenien ajankohdasta.

Seuraavat yhteisharjoitukset olivatkin 12.1.2016. Näissä harjoituksissa huomasin, kuinka jokainen oli mennyt eteenpäin soitossaan. Saimme kappaleisiin hyvät rakenteet ja pianolle soolopaikan Paratiisikappaleeseen. Olimme Kristan kanssa aikaisemmin katsoneet kahdestaan kappaleita ja suunnitelleet yhdessä, mitä ja missä piano voisi soittaa. Harjoitukset kestivät puolitoistatuntia ja menivät todella hyvin. Jäin innolla odottamaan seuraavia treenejä, joiden aikataulu sovittiinkin pian.

Lauantaina 13.2.2016 pidimme jälleen harjoitukset. Edellisistä harjoituksista oli kulunut tovi, koska itse olin sairauslomalla kolme viikkoa. Tauosta huolimatta harjoitukset sujuivat mallikkaasti. Keskustelimme yhdessä kappaleista ja ideoimme uusia juttuja. Minun ja Kristan pitää selvästi hioa vielä omia soolokohtiamme Paratiisissa. Pääosin klassisen musiikin soittajana soolokohtien tekeminen on vaikeampaa kuin esimerkiksi rytmimuusikolle. Päätimmekin, että pidämme Kristan kanssa kahdestaan harjoituksia, joissa voimme yhdessä harjoitella sooloja.

Tiistaina 23.2.2016 oli harjoitukset. Näihin harjoituksiin basisti ei päässyt ollenkaan mukaan, mutta se ei haitannut. Välillä on hyvä pitää pienenmankin ryhmän kanssa harjoituksia, koska silloin voi huomioida vielä paremmin kaikkien soittoa. Tällä kertaa emme ehtineet soittaa kuin Paratiisia. Kerroimme bändimme rumpalille ongelmastamme Paratiisin soolossa. Aloimmekin sitten yhdessä kaikki kolme miettiä, miten voisimme sooloa harjoitella ja mitä siihen kannattaisi ottaa. Markolta tulikin hyviä ideoita. Tunti ei edistänyt muita kappaleita, mutta oli hyvä keskittyä välillä yhteen kappaleeseen ja miettiä kaikki yhdessä, mitä voisimme tehdä. Loppujen lopuksi minä päätin, mitä tehdään missäkin ja kuinka soitetaan, mutta tärkeää on myös kuunnella muiden mielipiteitä.

Seuraavat harjoitukset olivat 1.3.2016 Olimme tätä ennen harjoitelleet myös pianisti Kristan kanssa yhdessä paljon Paratiisin sooloja, sekä olimme saaneet myös Savonian lehtori Pekka Toivaselta yhden taiteellisen ohjauksen tunnin. Toivanen antoikin siellä hyviä vinkkejä vielä kappaleiden kehittämiseen. Sovimme myös, että hän tulee 2.3. bändin kanssa pidettäviin harjoituksiin, mutta Toivaselle tulikin työeste. Saimme onneksi tilalle toisen Savonian opettajan Marko Salmelan. Näissä 1.3. pidetyissä harjoituksissa alkoikin kaikki tuntumaan melko valmiilta. Ainoastaan Takametsien kaipuu - humpnaan kaipasin vielä jotain, mutta itse en sitä keksinyt. Ajattelin, josko seuraavan päivän harjoituksissa opettajalla olisi antaa hyviä vinkkejä.

Keskiviikkona 2.3.2016 aloitimme aikaisin aamulla bändin kanssa. Salmela tuli vasta kymmenen aikaan mukaan harjoituksiin, jolloin basistin piti valitettavasti jo lähteä. Opettaja ehti kuitenkin kuulla Paratiisin, ja rumpali Marko jäi vielä vähäksi aikaa soittamaan loput kappaleet läpi. Salmelalta saimmekin todella paljon vinkkejä. Soittaessa alkoi helposti sokeutua omalle soitolleen, jolloin ei pysty huomaamaan kaikkea. Takametsien kaipuu -kappaleeseen saimme hyvän idean, että pianisti Krista soittaakin siihen soolon. Itse en ollut tullut ajatelleeksi tällaista peruasiasa. Saimme vinkkejä myös kahteen muuhun kappaleeseen. Tämän tunnin jälkeen tunsimme kaikki olevamme valmiita äänittämään, sillä kappaleet sujuivat loistavasti. Aloimme odottaa äänityspäivää 4.3. rauhallisina mieleinä.

3.4 Bändikappaleiden äänitykset

Perjantaina 4.3.2016 oli ensimmäiset äänitykset bändin kanssa. Tavoitteena oli saada kaikki bändikappaleet äänitettyä - ja niinhän me saimmekin. Ensiksi äänitimme Sirkkojen tanssi -kappaleen, koska tämä oli itselleni hankalin soittaa. Otimme kolme ottoa, joista toinen oli paras. Muutama päälleäänitys vielä ja kappale oli valmis. Toisena soitimme humpnan Takametsien kaipuu. Tämä meni kolmella äänityksellä myös, ja kolmas versio oli paras veto. Tähän otimme myös muutaman päälleäänityksen, jossa kuuluivat pianon soolo ja toinen ääni.

Viimeisenä soitimme Paratiisi -kappaleen. Paratiisi meni heti ekalla vedolla loistavasti, joten meidän tarvitsi äänittää enää vain muutamia pianon lisäyksiä. Pitkän päivän päätteeksi äänitykset olivat valmiita. Olo oli tyhjä, onnellinen ja erittäin väsynyt! Seuraavaksi piti aloittaa harjoittelemaan levyille tulevia soolokappaleita ja sopia niistä äänityspäivä. Tässä vaiheessa odotin jo innolla levyn valmistamista ja sen jälkeistä onnellista ja ehkä hämmentynyttäkin oloa.

3.5 Soolokappaleiden harjoittelu ja äänitys

Bändikappaleiden jälkeen alkoi soolokappaleiden harjoittelu. Harjoittelu oli alkuun vaikeaa, koska tuntui, etten saa mitään ideoita kappaleisiin. Harjoittelu kuitenkin alkoin pikkuhiljaa luistaa. Oli mieltävä tarkkaan, miten soolokappaleista saa kuulijan kannalta mielenkiintoisia. Ratkaisuja löytyikin sillä otin kappaleisiin erilaisia äänenlaatuja haitarista ja soitin välillä oktaavia korkeammalta. Soitin myös välillä vain yksinkertaisesti ja sitten otin muhkeampaa ääntä soittamalla muita ääniä mukaan.

Olin harjoitellut kappaleita monta tuntia ja harjoitusten määrä äänityspäivän lähentyessä lisääntyi. Äänitykset olivat keskiviikkona 20.4.2016. Äänityksille oli varattu kolme tuntia, jossa ajassa kaikki kolme kappaletta saatiin hyvin tehtyä. Soittaminen sujui hyvin, vaikka alussa vaivanneen jännityksen vuoksi jouduimme ottamaan muutaman päälleäänityksen. Äänitysten jälkeinen olo oli helpottunut ja onnellinen - nyt kaikki kappaleet oli äänitetty!

3.6 Levyn miksaaminen

Miksauspäiväksi sovimme Tommi Kupiaisen kanssa torstain 29.4.2016. Tämän jälkeen levy alkoikin olla kappaleiden osalta valmis.

Miksaaminen oli aivan uutta minulle, en tiennyt mitä mikäkin nappi tarkoittaa tai miten tehdään mitään. Onneksi minulla oli kuitenkin ammattiapuna studioteknikko Tommi Kupiainen. Tommi säätö, ja minä sain sanoa omat mielipiteeni. Säädimme kappaleiden soitinten äänen voimakkuutta, lisäsimme kaikua kappaleisiin, kuuntelimme soittimien ääniä ja otimme turhat kuuluvat äänet aluista ja loppuista pois. Kappaleet onnistuivat hyvin, ja miksausukset olivat valmiita odottamaan levyille laittoa.

4 PÄÄTÄNTÄTEKSTI

Levyn tekeminen oli iso projekti. Se oli samalla ihanaa ja työlästä. Kappaleiden harjoittelu, bändiaikataulujen suunnittelu, kappalevalinnat, äänittäminen ja miksaus veivät paljon aikaa ja vaativat keskittymistä, organisointikykyä sekä pitkää pinnaa.

Opin tämän työn kautta paljon tuottajan työstä, ja sain tehdä työni alusta loppuun asti itse. Tuottajan työ oli minulle aivan uusi asia, johon hyppäsin rohkeasti mukaan. Se opetti minulle, kuinka saa tälläisen ison projektin pysymään kasassa vaaditun aikamäärän sisällä – unohtamatta miten miksaataan kappaleita. En siltikään osaisi tämän jälkeen käyttää itse miksauslaitteita, mutta tiedän nyt kuinka se tapahtuu ja mitä kaikkea voidaan tehdä äänitetyille kappaleelle.

Musiikillisesti opinnäytetyö kasvatti näkemään kappaleet uusin silmin. Sain kappaleisiin uutta tulkitatapa ja tämän projektin ansiosta jouduin miettimään vielä enemmän kappaleiden rakenteita sekä tärkeyttä itselleni. Kappaleisiin tuli selkeä rakenne ja monipuolisuutta. Tämä työ kasvatti minua myös ryhmän vetäjänä. Olen ollut monissa projekteissa mukana, mutta yleensä en ole päävetäjä. Pystyn vetämään bändiä ja järjestämään kaiken itse, ilman muiden apua.

Parantamisen varaa löydän aikatauluttamisesta. Olisin voinut aloittaa aikaisemmin tekemään kirjallista osuutta ja harjoittelemaan kappaleita bändin kanssa. Suunnittelin jo viime kesänä alottavani ajoissa, mutta en pysynyt siinä aikataulussani. Löydän parannettavaa myös tekstin kirjoittamisesta ja kiinnostuneisuudesta historiaa kohtaan. Olisin voinut perehtyä enemmän vielä suomalaisen iskelmämusiikin historiaan ja saada asiasta enemmän irti. Vaikkakin tämän myötä tietoisuus iskelmämusiikin historiasta kasvoi jo tätä kautta runsaasti. Tuli monia uusia asioita, joita en ole aiemmin tiennyt.

Cd-levy oli yksi unelmani, joka toteutui tämän myötä. En usko, että ilman tätä projektia olisin tehnyt moneen vuoteen levyä tai välttämättä koskaan. Olen kiitollinen niille ihmisille, jotka mahdollistivat tämän ja auttoivat toteuttamisessa!

LÄHTEET

Kirjalähteet:

Bagh, P., & Hakasalo, I. 1986. Iskelmän kultainen kirja. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava, 13-14, 32.

Laiho, T. Laila Kinnunen ja bossanovan tulo Suomeen. Teoksessa: Rossi, L. 2005. Saanko luvan? Iskelmä-Suomen ilmiöitä 1900-luvulla. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy, 79-84.

Kukkonen, E. 1980. Isoisän gramofoni. Jyväskylä: Kustannuskolmio, 9.

Niiniluoto, M. Tanssilavat aitoa suomalaisuutta. Teoksessa: Gronow, P., Lindfors, J., Nyman, J. 2004. Suomi soi 1, Tanssilavoilta tangomarkkinoille. Hämeenlinna: Karisto Oy. 62-63, 64-67.

Nurmela, J. Kesäiset lavatanssit Jurvassa 1950-luvun Suomi ja suuri tanssi-innostus. Teoksessa: Rossi, L. 2005. Saanko luvan? Iskelmä-Suomen ilmiöitä 1900-luvulla. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy, 62-63, 69.

www-lähteet:

Aunila. S. 2007. päivitetty 2012. Reijo Taipale: Satumaa. Saatavissa: <http://yle.fi/aihe/artikkeli/2007/05/23/reijo-taipale-satumaa>

Jalkanen, P. Iloinen 1920-luku, Gramofonikuume. Saatavissa: <http://pomus.net/kehityslinjat/1918-1929>

Mäkelä, J. 2008, Suomalaisen populaarimusiikin uusin historia-aikajana. Saatavissa: <http://www.musiikkiarkisto.fi/aikajana.php>

www.ncb.dk/fi

Pälli, E. Dallapé. Saatavissa: <http://pomus.net/001491>

Pälli, E. Ramblers. Saatavissa: <http://pomus.net/001595>

Suomalainen musiikki, Suomalainen musiikki vuodesta 1809 nykypäivään, 2016. Saatavissa: <http://suomenhistoriaa.wikispaces.com/1.+Suomalainen+musiikki>

Tiitto, H. 2003. Miten kaikki alkoi? – Suomalaisen iskelmänjuuret. Haukiputaa. Saatavissa: <http://www.veikkotiitto.fi/Satumaa.htm>

Vainionpää, S. 2002. Suomalaisen iskelmämusiikin satavuotien taival. Saatavissa:
http://www.peda.net/en/magazine/jkl/lyseo/musa?m=content&a_id=475

Nuottilähteet:

Badding Somerjoki. R. Pilvet karkaa- niin minäkin. 1997. Helsinki: PunaMusta. 12-13.

Mononen. U. Tähdet Meren yllä. 1998. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. 20-21.

Suuri Harmonikkakirja. 1977. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. 158-159, 212-213.

Suuri toivelaulukirja 10. 1996. Porvoo: WSOY:n graafiset laitokset. 122-123.

Tunnetuimmat suomalaiset humpat. 1983. Espoo: Fazer. 48-49.

LIITTEET

Liite 1: Paratiisi-cd-levy

Liite 2: Levyn kansilehdet

Liite 2

Levyn kansi.

Olen nuori harmonik-
kataiteilija (s.
16.3.1992). Valmistuin
musiikkipedagogiksi
Savonia-ammattikorkea-
koulusta vuonna 2016.
Harmonikka-
opintoni alkoivat
vuonna 2002 Savonlinnan
musiikkiopistossa,
josta jatkoin
taidelukioon. Opettaja-
na näinä aikoina toimi
Kirsi Laamanen. Vuonna
2011 aloitin musiik-
kipedagogiopinnot
Kuopiossa, opettajana
Petri Makkonen. Olen
kilpaillut Suomen peli-
mannimestaruuskisoissa
vuosina 2009 ja 2010,
joista paras sijoituk-
seni oli toinen sija.
Levyäni sisältää tanssi-
musiikkia.

ENJOY!

Teksti itsestäni.

Välisivu kuva.

BÄNDI

Harmonikka, Mari Hiltunen
Koskettimet, Krista Väisänen
Basso, Eetu Suutarinen
Rummut, Marko Soramäki

Bändi.

Suuret kiitokset levyssä auttaneille ja tukeneille ihmisille! Haluan kiittää perhettäni tuesta musiikkiopintojen aikana. Opettajiani Kirsi Laamasta ja Petri Makosta, jotka ovat mahdollistaneet etenemiseni musiikkiopinnoissani. Ystäviä ja kavereita. Sekä erityiskiitos levyn tekemiseen auttaneita ihmisiä ja tahoja:

BÄNDI

Krista Väisänen

Eetu Suutarinen

Marko Soramäki

Äänittäjä, Tommi Kupiainen

Graafikko, Iina Torpakko

Valokuvaaja, Mauri Salo

SAVONIA

SAVONIA
Osuuspankki

Kiitosteksti ja sponsorit. (Sponsoreista puuttuu vielä osa ja kiitostekstiä muokataan vielä.)

TAKAMETSIIEN KAIPUU
Säv. Veikko Ahvenainen

RANTAKOIVUN ALLA
Säv. Onni Laihanen
Sov. Veikko Ahvenainen

SIRKKOJEN TANSSI
Säv. Viljo Vesterinen

SATUMAA
Säv. Unto Mononen

ILTA SAIMAALLA
säv. Karl Severin & Fritz
Gustaf

PARATIISI
Säv. Rauli Sommerjoki

Takakansi ja kappalelista.